

MORMORS FAR

FRANS GUSTAF ANDERSSON
I LILLA SMEDSBOL

2020

/ Alf Gunnarson

Frans Andersson bodde hela sitt liv i Lilla Smedsbol.

Hans hustru Charlotta Sofia kom från det närbelägna Åsebol och hans dotter Augusta flyttade till Barrud, allt inom ramen för den här kartan.

Häradsekonomisk karta från o. 1880:

Hos Franssons i Lilla Smedsbol (mitten av 1940- talet).
Släktingar från Danderyd, Karlskoga och Vallsjöbol.

På väg förbi Stora och Lilla Smedsbol, en regnig dag i juni 2018:

FÖRORD

När jag växte upp i Vallsjöbol på 1940- och början av 1950- talet, var Lilla Smedsbol ett av familjens vanligaste utflyktsmål. Så länge det stora kriget pågick i världen var det hästskjuts, sparkstötting eller velociped som gällde och det tog nära nog en timme, enkel resa. Senare, när det fanns en bil att färdas i, tog det mindre än en halvtimme.

Det var spännande trakter där bortanför det livliga samhället Gårdsjö. Mor pekade och berättade alltid vilka som bodde var och vilket man ville eller inte, blev man bekant med skogsvaktare, disponenter (Gårdsjö Gård) och vanligt folk, tack vare hennes "repetition är studiernas moder". På Gårdsjö Gårds åkrar växte det massor av granar och det var för sorgligt att se den utvecklingen, tyckte både mor och far och suckade (mest mor). Vid de vackra vattnen vid Gårdsjö Kvarn hade mormor och hennes syskon gått i skola, fick vi veta och i Åsebol bodde det släktingar (på långt håll) i nästan varenda stuga.

Lilla Smedsbol var ett trevligt och gemytligt ställe att komma till, inte minst på sommaren då körsbären i den stora trädgården var mogna. *Karl i Smedsbol* eller *Morbror Karl*, som husbonden kallades i vår familj, var visserligen lite butter och ordkarg men de flesta sönerna och den enda dottern var synnerligen glada och språksamma. Sorgligt nog drabbades mamman i familjen av cancer (kräfta sa man då) i mitten av fyrtiotalet och under en utdragen tid var det tungt även för ett barn att vistas hos släktingarna i Lilla Smedsbol.

Yngste sonen i familjen tog stor plats i hemmet. Han hade eget rum och var elev på realskolan i Töreboda. Han var tonåring och man tyckte det var lite konstigt att mor hade en så ung kusin. Han hade ett eget litet fjärilmuseum, vilket kanske är att ta i men han hade några lådor med lock av glas, där hans fjärilar satt i prydliga rader, fästade på knappnålar och vingarna utslagna. Han var stolt över sin samling och han visste vad det hette. För oss okunniga var fjärilar mer eller mindre färggranna, anonyma företeelser, som flög omkring bland andra insekter, utan att bitas eller stickas men för honom var det en seriös hobby.

Att mormor och *Karl i Smedsbol* var syskon fattade vi barn, liksom att alla vuxna killar och tjejen i deras familj var mors kusiner. När det pratades om andra släktingar, nära och fjärran - och var så säker: det pratades mycket om sånt - tappade man snart trådarna och koncentrerade sig på körsbären i stället (om det var sommar). Frans Gustaf Andersson satt på väggen i finrummet, inom glas och ram (samma foto som på försättsbladet) i storformat. Man såg honom som en allvarsam, främmande människa på en främmande vägg.

Det var först i vuxen ålder jag fattade att han faktiskt var mormors far. Han var inte släkt på långt håll. Tvärt om, han var en person i rakt nedstigande led, som man brukar säga.

FAMILJEN I LILLA SMEDSBOL ÅR 1885

Namn	Född år	Ställe/ Socken	Kommentar
Frans Gustaf Andersson	1835	Lilla Smedsbol	
Charlotta Sofia Olofsdotter	1851	Åsebol	De gifte sig år 1871
Johan Adolf	1873	Lilla Smedsbol	
Augusta Charlotta	1876	"	
Frans Emil	1880	"	
Emma Olivia	1884	"	Hon avled samma år hon föddes
Karl Teodor	1885	"	

Frans Gustaf Andersson avled år 1908 och Charlotta Sofia Olofsdotter år 1934.

Så här såg de ut (placerade i den ordning de föddes) vid något olika åldrar:

Johan, Augusta, Emil och Karl.

Johan tog sig efternamnet Granath, Augusta gifte sig till Carlsson, Emil tog namnet Franzén och Karl kallade sig Fransson.

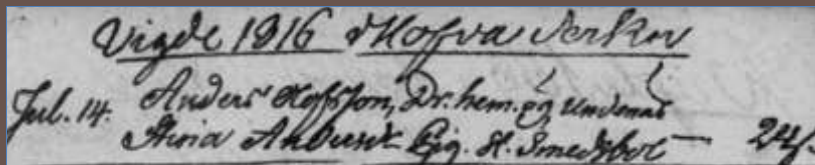
Modern i familjen – Charlotta Sofia Olofsdotter – har förekommit i flera berättelser tidigare, bland andra den här: <http://mossebobladet.se/BJORNFALLET%202.pdf>, medan fadern – Frans Gustaf Andersson – bara blivit som hastigast beskriven. Avsikten med denna berättelse är att fokusera på mormors far och hans föregångare.

Så låt oss se då, vad den allvarsamme mannen på väggen i Lilla Smedsbol hade för rötter

MORMORS FARS FÖRÄLDRAR

Vi har sett familjen i Lilla Smedsbol år 1885. Femtio år tidigare (1835) var Anders Olofssons och Stina Andersdotters familj fulltalig, i och med att Frans Gustaf föddes.

FAMILJEN I LILLA SMEDSBOL ÅR 1835

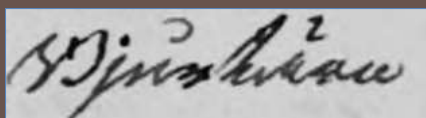
Namn	Född år	Ställe/ Socken	Kommentar
Anders Olofsson	1785	Udenäs	
Stina Andersdotter	1793	Stora Smedsbol	De gifte sig år 1816
Anders Peter	1817	Lilla Smedsbol	Han avled år 1834
Stina Lovisa	1820	"	
Brita Maria	1823	"	Hon flyttade till Folkeberg 1847
Gustava Catharina	1825	"	
Johannes	1828	"	Han flyttade till Stockholm 1854
Carl August	1831	"	
Alexander	1834	"	Tvillingar.
Johanna	1834	"	Båda avled kort efter födseln
Frans Gustaf	1835	"	

Frans Gustafs något äldre bror, Carl August Andersson, stannade också kvar i Lilla Smedsbol och levde hela sitt liv där. Han gifte sig år 1877 med närmaste grannens dotter, Katharina Adamsdotter (född 1840) och familjerna bodde mycket nära varandra.

Anders Olofsson avled år 1870. Stina Andersdotter avled år 1880.

MORMORS FARFARS OCH FARMORS FÖRÄLDRAR

Anders Olofsson kom från Udenäs socken och den sträckte sig runt halva Uden, innan Tived blev en egen socken fram emot mitten av seklet. Den här platsen vållade en del problem i sökandet efter Anders Olofssons rötter:

Bjurtjärn står det och det kunde stått Häggehemmet, eftersom stället hade två namn. Det ligger några kilometer nordost om Sannerud och det var därifrån han kom (troligen sjövägen), mormors farfar, Anders Olofsson.

Fortsättning sidan åtta.

FOTON

T. v: Charlotta Sofia. T.h: Brita Maria *)

T. v: Josefina (Johannes maka). Mitten: Johannes. T.h: Deras son Emil Granath med hustrun Josefina och sonen Paul.

Mormors kusiner, Agda (t. v.) och Lydia (t. h.) och i mitten, då Agdas hus, mellan Stora och Lilla Smedsbol, byggdes.

*) Det finns en berättelse om Brita Maria Andersdotter i Mossebobladet:

[http://mossebobladet.se/faster%20maria%20\(sparad%20automatiskt\).pdf](http://mossebobladet.se/faster%20maria%20(sparad%20automatiskt).pdf)

ANDERS OLOFSSONS FÖRÄLDRAR GIFTE SIG ÅR 1783

Olof Olofsson 28
 Brita Pehrsdotter 29

Han var 28 år och hon 29, varav vi kan räkna ut att båda var födda på 1760- talet .

Dec: 6. 10. Anders Olof Olofsson Olof Olofsson
 Brita Pehrsdotter

Anders föddes den 6 december 1785 och döptes den tionde.

SAMMANFATTNING MM FF OCH FÖRETRÄDARE

Släktskap	Namn	Född år
MM FF	Anders Olofsson	1785
MM FF F	Olof Olofsson	o. 1765
MM FF M	Brita Pehrsdotter	o. 1764
MM FF FF	Olof	o. 1730

STINA ANDERSDOTTERS FÖRÄLDRAR GIFTE SIG ÅR 1792

Nov. 4. 29. Anders Granat
 Erika Olofsdotter

Han var 29 år och hon 22 och deras första barn, Stina Andersdotter, föddes 1793.

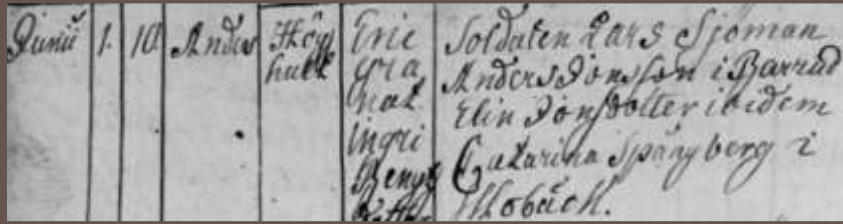
7. 11. Stina.
 Anders Granat
 Erika Olofsdotter
 St. Smedsbohl.

Det är förbryllande att läsa husförhörssammanställningen år 1793 - 1819, efter-som den förstfödda dottern Stina saknas där. Vi ser att Stina fick åtta syskon.

På bilden ovanför kan vi notera att Olof Moberg och hans hustru Stina var faddrar vid dopet. Olof Moberg var lite äldre än Anders Granath men båda var trumslagare vid Skaraborgs regemente och upplevde mycket tillsammans, på Axevalla Hed och vid kommenderingar inom Sverige och utanför, bland annat i norra Tyskland på 1810- talet, under befäl av kronprinsen Bernadotte och med självaste Napoleon Bonaparte som motståndare.

78 St. Smedsbohl

16. Anders Granat	Hustru	1763
17. Erika Olofsdotter	1 barn	1770
Son Eric	1 barn	1775
Dotter Maria	1 barn	1778
Son Petrina	1 barn	1801
Dotter Andreas	1 barn	1802
Dotter Ingrid	1 barn	1804
Son Johannes	1 barn	1806
Dotter Ansla Cajsa	1 barn	1808
Son Lovisa	1 barn	1811

Anders Granat, född år 1763 i Högshult, Finnerödja.

Vi går direkt till en sammanfattning om mormors farmor och hennes företrädare på jorden.

SAMMANFATTNING MM FM OCH FÖRETRÄDARE

Släktskap	Namn	Född år
MM FM	Stina Andersdotter	1793
MM FM F	Anders Granat	1763
MM FM M	Ellicka Olofsdotter	1770
MM FM FF	Erik Granat	1738
MM FM FM	Ingrid Bengtsdotter	1723
MM FM FM F	Bengt Granat	1696
MM FM FM M	Kerstin Larsdotter	1696

AVSLUTNING

Jag skrev i början av denna berättelse att Frans Gustaf Andersson levde hela sitt liv i Lilla Smedsbol. Det är en sanning med följande modifikation:

Han tillbringade faktiskt ett år som dräng hos Alexander Olofsson och Lovisa Andersdotter i Bråten, Tiveds socken, 1856- 1857.

Jag undrar om han fortfarande sitter inom glas och ram på någon vägg i Lilla Smedsbol.

Mariestad, första söndagen i advent 2020

/ Alf